

Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно гарантирането и създаването на граждански пространства за младите хора, които да улесняват пълноценното им участие

(2021/C 501 I/04)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВАТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА,

КАТО ОТЧИТАТ, ЧЕ:

1. Европейският съюз и неговите държави членки постигнаха съгласие, че сътрудничеството на равнище ЕС в областта на младежта „подпомага и социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички млади хора разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот“ ⁽¹⁾.
2. Младите хора са една от силните страни на нашето общество, както и носители на индивидуални права. В това си качество те имат право да участват пълноценно в разработването, изпълнението, мониторинга и оценката на политиките, които засягат тях и обществото като цяло, както и в съответните последващи действия на тези политики ⁽²⁾.
3. „Солидната демокрация зависи от ангажираността на гражданите и активното гражданско общество, не само по време на избори, а винаги. Ангажираните, информирани и овластени млади граждани и организациите, които се застъпват за техните интереси, са най-добрата гаранция за устойчивостта на нашите демокрации“ ⁽³⁾ и за общото благо.
4. Европейският съюз се основава на ценности като демокрацията, плурализма, равенството и правовата държава. Зачитането на правата на човека, свободата, недискриминацията, равенството между половете, толерантността и защитата на малцинствата са неизменните градивни елементи на европейската идея ⁽⁴⁾.
5. „Продължаващата пандемия от COVID-19 и социално-икономическите последици от нея оказват все по-голямо отрицателно въздействие върху правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, включително върху гражданското пространство“ ⁽⁵⁾.
6. По-нататъшното развитие на участието на младите хора в демократичните процеси в съответствие с резолюцията на Съвета относно насърчаването на политическото участие на младите хора в демократичния живот на Европа ⁽⁶⁾, заключенията на Съвета относно насърчаване на демократичната осъзнатост и демократичната ангажираност сред младите хора в Европа ⁽⁷⁾ и заключенията относно укрепване на многостепенното управление при насърчаване на участието на младите хора в процесите на вземане на решения ⁽⁸⁾ ще допринесе за укрепването на гражданските пространства за младите хора и ще насърчи участието им в тях.

⁽¹⁾ Резолюция на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта: стратегия на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. (ОВ С 456, 18.12.2018 г., стр. 1).

⁽²⁾ Резолюция на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта: стратегия на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. (ОВ С 456, 18.12.2018 г., стр. 1).

⁽³⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно Плана за действие за европейската демокрация (COM (2020) 790, 3 декември 2020 г., стр. 3).

⁽⁴⁾ Политиката на разширяване се основава на член 2 от Договора за Европейския съюз.

⁽⁵⁾ Заклучения на Съвета относно основано на правата на човека възстановяване след COVID-19 (6324/21, 22 февруари 2021 г.).

⁽⁶⁾ Резолюция на Съвета относно насърчаването на политическото участие на младите хора в демократичния живот на Европа (ОВ С 417, 15.12.2015 г., стр. 10).

⁽⁷⁾ Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно насърчаване на демократичната осъзнатост и демократичната ангажираност сред младите хора в Европа (ОВ С 415, 1.12.2020 г., стр. 16).

⁽⁸⁾ Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно укрепване на многостепенното управление при насърчаване на участието на младите хора в процесите на вземане на решения (ОВ С 241, 21.6.2021 г., стр. 3).

СЧИТАТ, ЧЕ:

7. Гражданските пространства за младите хора са пространства, които дават възможност за пълноценното им участие в обществото и са съществена част от всяко демократично общество⁽⁹⁾. Те представляват политическа, обществена и социална среда (онлайн и офлайн), която отговаря на определени правни, политически, институционални и практически условия, в които на младите хора се дава възможност да упражняват гражданските си свободи, изразяващи се в достъп до информация, изразяване на мнение и формиране на сдружения или организации за участие в обществения живот, и чиято цел е оказване на влияние върху обществата и тяхното оформяне.
8. Тъй като гражданските пространства за младите хора са динамични и постоянно променящи се, всички демократични и независими организации, работещи в областта на младежта, и неформалните младежки групи се оказват ключови участници в насърчаването на участието на младежта и поради това следва да бъдат подкрепяни и защитавани.
9. Младите хора се нуждаят от свободни, безопасни, отворени, достъпни, приобщаващи и представителни граждански пространства, които им позволяват да създават сдружения, да участват в области, свързани с техните нужди и интереси, независимо от темата, да изразяват мнение по обществени въпроси и да участват в процеса на вземане на решения в публичния сектор.
10. Активното участие на различни младежки групи, включително на такива млади хора, които са уязвими или чийто глас рядко се чува – например млади мигранти, в редица граждански пространства им помага да развият компетентностите, необходими за гражданско участие. Същевременно това насърчава тяхното личностно, професионално и социално развитие, допринася за ценностите на Европейския съюз⁽¹⁰⁾, социалното сближаване, сътрудничеството между поколенията и гарантира, че демокрацията и гражданството отразяват разнообразието от гледни точки и плурализма в обществото.
11. Участието на младите хора в гражданските пространства е значителен катализатор за различни социални иновации⁽¹¹⁾, което показва, че тези пространства допринасят за по-демократични и по-добре информирани процеси на вземане на решения, повишавайки по този начин качеството на демокрацията. От друга страна, младите хора са особено уязвими по отношение на дискриминацията и ограничаването на гражданските пространства⁽¹²⁾.
12. Свиващото се гражданско пространство за младите хора и докладваните нарушения на основните и демократичните права са глобални явления, които може да представляват заплаха за демокрациите в цяла Европа, независимо от икономическото развитие или географското местоположение. Проучванията показват, че възможностите за участие на младежките организации на гражданското общество в политическите процеси също са представени като ограничени⁽¹³⁾.
13. Организациите, работещи в областта на младежта и неформалните групи на младите хора, следва да участват в разработването на ключови проекти по всички теми, обхванати от 11-те европейски цели за младежта, наред с другото. Освен това тези организации са от съществено значение за предоставянето на услуги и подкрепа за младите хора, които често допъпват услугите, предоставяни от публичните органи.
14. В резултат на пандемията от COVID-19 гражданските пространства за младите хора в много държави се свиват още повече, като техните еквиваленти в интернет често се използват като единствена възможна алтернатива. Някои от извлечените поуки са положителни, например когато в цифровите пространства се открият нови функционалности, но миграцията към онлайн граждански пространства разкри проблеми, свързани с достъпа (инфраструктурата), способностите (компетентностите) и онлайн безопасността на младите хора.

ИЗТЪКВАТ, ЧЕ:

15. Универсалният подход не е подходящ за изграждането на благоприятна среда в подкрепа на организациите, работещи в областта на младежта и с неформални групи млади хора. Универсалният дизайн, различният културен и географски произход, структурните неравенства, неравенството между половете и други оказващи влияние фактори трябва да бъдат взети предвид, когато възпрепятстват младите хора и младежките организации на гражданското общество да работят свободно и да участват пълноценно.

⁽⁹⁾ Понятието „граждански пространства за младите хора“, използвано в настоящите заключения, се основава на определението на ОИСП за граждански пространства за неправителствени участници.

⁽¹⁰⁾ Консолидирани версии на Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ С 202, 7.6.2016 г., стр. 1).

⁽¹¹⁾ Safeguarding Civic Space for Young People in Europe (Опазване на гражданското пространство за младите хора в Европа), Европейски младежки форум (стр. 8)

⁽¹²⁾ Партньорство за младежта: Tomaž Deželan и Laden Yurttagüler, група на европейските млади научни изследователи, Shrinking democratic space for youth (Свиващото се демократично пространство за младежта), 2021 г.

⁽¹³⁾ Партньорство за младежта: Tomaž Deželan и Laden Yurttagüler, група на европейските млади научни изследователи, Shrinking democratic space for youth (Свиващото се демократично пространство за младежта), 2021 г.

16. Прекомерното време, прекарвано пред екрани и в онлайн дейности, оказва отрицателно въздействие върху психичното, физическото и социалното здраве на младите хора (¹⁴). Въпреки това гражданските онлайн пространства предоставиха на много млади хора важно убежище, в което могат да се възползват от своите граждански права, особено по време на пандемията от COVID-19. Въпреки че въпросите, свързани със здравето, са един от аспектите, които трябва да се имат предвид, внимание трябва да се обърне също на онлайн безопасността и цифровото разделение (включително инфраструктурата и когнитивните бариери). Ето защо намирането на точния баланс между ангажираността онлайн и офлайн следва да бъде приоритет за всички заинтересовани страни, когато става въпрос за подпомагане на гражданските пространства за младите хора.

ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ И НА СЪОТВЕТНИТЕ РАВНИЩА:

17. Да опазват и разширяват гражданските пространства за всички млади хора, особено най-засегнатите от пандемията от COVID-19, и да въведат допълнителни мерки, за да се гарантира, че младите хора в неравностойно положение и с по-малко възможности, особено тези от отдалечени и селски райони и тези с увреждания, могат да имат достъп до тези пространства и да участват в тях. Видимостта и достъпността на тези пространства за младите хора също следва да се насърчават.
18. Да работят за преодоляване на проблемите, свързани с процесите и инструментите, причиняващи недостиг на свободни и достъпни обществени пространства или създаващи значителни пречки пред младите хора, които желаят да имат достъп до гражданските пространства и да участват в тях, а именно търговски инструменти, които използват алгоритми за предоставяне на персонализиран маркетинг, гентрификация, миграция към селските райони и засилена комерсиализация на физически и онлайн пространства (¹⁵).
19. Да работят за преодоляване на проблемите, свързани с неприкосновеността на личния живот на младите хора, упражняващи гражданските си права и свободи, така че да се гарантира тяхната лична безопасност и зачитането на индивидуалните им права, които следва да бъдат насърчавани на достъпен език, както и да им се предоставя контрол върху техните данни, преди всичко чрез сигурно и законосъобразно обработване на всички данни, които им принадлежат или се отнасят до тях, съгласно определеното в Общия регламент на ЕС относно защитата на данните.
20. Да вземат предвид пречките пред онлайн участието на младите хора (в т.ч. достъп до интернет, цифрови компетентности, липса на инфраструктура и оборудване) и да се стремят да гарантират безопасността на цифровите младежки граждански пространства чрез насърчаване на цифровата устойчивост, по-специално чрез повишаване на цифровата и медийната грамотност и осведомеността на младите хора, включително чрез мерки за безопасност за защита на младите хора от невярна информация, дезинформация, пропаганда, обществена поляризация, подбуждащи към омраза изказвания и кибертормоз, склоняване в интернет на деца към сексуални действия и др.
21. Да признаят доставчиците на образование във всички области на ученето (формално, неформално и информално) като ключови фактори за насърчаването на различни форми на гражданско образование, които се съсредоточават върху компетентностите за изискваното активно гражданство, което от своя страна допринася за по-демократично общество.
22. Да насърчават гражданските и политическите процеси и активното сътрудничество между младежките организации и институциите за образование и обучение по общи проекти, наред с другото, за да се подобрят условията за съществуващите граждански пространства или да се създадат нови граждански пространства, като по този начин се даде и практически принос за постигането на целите за устойчиво развитие и европейските цели за младежта.
23. Да поемат ангажимент към и да подкрепят по целесъобразност съвместно разработени и съвместно управлявани взаимодействия или комуникационни канали между публичните органи и младите хора чрез граждански пространства, включително подкрепяните и поддържани от организации, работещи в областта на младежта и неформалните групи на младите хора, така че да се улесни пълноценното и разнообразно представителство на мненията на младите хора и да се окаже осезаемо въздействие върху разработването, изпълнението и последващите действия във връзка с политиките, които са от значение за младите хора.

⁽¹⁴⁾ Изявление на УНИЦЕФ „Нараства тревогата за благосъстоянието на децата и младите хора заради по-дългото време, прекарвано пред екраните“, 8 февруари 2021 г.

⁽¹⁵⁾ Smith, Neil (1996 г.) The new urban frontier: Gentrification and the revanchist city. London, Routledge. Day, Kristen (1999 г.) Introducing gender to the critique of privatized public space. Journal of Urban Design, Vol.4, No. 2. Kohn, M., (2004 г.) Brave new neighborhoods: The privatization of public space. New York, Routledge.

ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, В СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ И НА ПОДХОДЯЩИТЕ РАВНИЩА, ПРИ НАДЛЕЖНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ:

24. Да се стремят да опазват и разширяват разнообразни граждански пространства за младите хора на всички равнища чрез устойчиво структурно финансиране и когато е целесъобразно, да обмислят финансиране въз основа на проекти за организации, работещи в сферата на младежта и неформалните групи на младите хора. Да повишават осведомеността сред младите хора относно техните граждански и политически свободи и възможностите да се възползват от тях чрез участието си в гражданските пространства.
25. Да подкрепят организациите, работещи в областта на младежта и неформалните групи на младите хора, които се борят с подбуждащи към омраза изказвания и други заплахи за техните дейности, особено по отношение на упражняването на свободата на изразяване на мнение, на сдружаване и на събрания.
26. Да осъществяват постоянно наблюдение, оценка и подкрепа за благоприятната среда за гражданските пространства за младите хора, като същевременно установяват и преодоляват заплахите за тези пространства.
27. Да осигурят лесен достъп до информация в достъпни формати и когато е подходящо, на близък до младежта език и в съответствие с Европейската харта за информация за младежта ⁽¹⁶⁾, така че да се насърчи прозрачността и да се повиши доверието на младите хора в политическите институции, като същевременно се въведат подходящи мерки, по-специално чрез насърчаване на медийната грамотност за борба с невярната информация, дезинформацията, пропагандата, обществената поляризация, подбуждащите към омраза изказвания, конспиративните теории, кибертормоза, склоняването в интернет на деца към сексуални действия и др.
28. Да увеличат институционалните контакти с младите хора (пряко или чрез организации, работещи в сферата на младежта и неформалните групи на младите хора), като използват ефективни инструменти за офлайн и онлайн ангажираност. Освен това да се използват механизми, разработени съвместно със самите млади хора, които да са признати от отговорните за вземането на решения лица и подкрепени от независими научни изследвания, за да се улесни участието на младите хора в гражданските пространства и в политиката.
29. Да проучват, когато е уместно, въздействието на търговските инструменти, които използват алгоритми за предоставяне на персонализиран маркетинг, върху гражданските пространства за младите хора и да осъществяват диалог с доставчиците на тези инструменти, за да се преодолее въздействието им върху гражданските пространства. Да обмислят приемането на необходими, подходящи и пропорционални мерки за справяне с отрицателните последици от търговските инструменти, които не могат да бъдат преодоленни чрез диалог.
30. Да подкрепят научните изследвания и да осъществяват наблюдение на състоянието на гражданските пространства за младите хора в целия Европейски съюз и на национално, регионално и местно равнище, включително предизвикателствата и заплахите, пред които са изправени, както и да оценят участието на младите хора в гражданските пространства.
31. Да обмислят отделянето на специално внимание на младежките граждански пространства и основните свободи на младите хора в рамките на Европейската година на младежта през 2022 г.

ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:

32. Да осигури подкрепа за некомурализиранни, отворени, приобшаващи и безопасни граждански пространства за младите хора чрез различни европейски програми, включително ключови програми в областта на младежта като „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност, както и на междусекторно равнище.
33. Да ангажира в по-голяма степен младите хора и организациите, работещи в областта на младежта и неформалните групи на младите хора, в планирането, изпълнението и последващите действия във връзка с европейски инициативи, които оказват въздействие върху техния живот, например инициативата „Нов европейски „Баухаус“, Пакта на ЕС за климата и Конференцията за бъдещето на Европа, като се има предвид ролята на тези инициативи за осигуряването на граждански пространства за младите хора.

⁽¹⁶⁾ Европейската харта за информация за младежта е набор от професионални принципи и насоки за работата по информиране и консултиране на младите хора.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Свързани документи

При приемането на настоящите заключения Съветът и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, вземат под внимание следните документи:

- Съвместен изследователски център: научни и технически доклади, Measuring Civic Competence in Europe, A composite indicator based on IEA Civic Education Study 1999 for 14 years old in School (Измерване на гражданската компетентност в Европа, многокомпонентен индикатор на основата на проучване 1999 в областта на гражданското образование, проведено от Международната асоциация за оценка на образователните постижения (IEA) за 14-годишните ученици), 2008 г.
 - Мохон, D. и Bárta, O. (2018 г.), Structured Dialogue Cycle VI Thematic Report: (Младите хора и ЕС, Европейски координационен комитет на 6-ия цикъл на структурирания диалог), 2018 г.
 - Европейска комисия: Евробарометър, поредица прояви във връзка с „Бъдещето на Европа“, март 2021 г.
 - Европейски парламент: проучване, поискано от комисията по култура и образование, „Образованието и младите хора в Европа след COVID-19 – ефекти от кризата и препоръки за политиките“ (Education and youth in post-COVID-19 Europe - crisis effects and policy recommendations), PE 690.872, май 2021 г.
 - Партньорство за младежта: Tomaž Deželan и Laden Yurttagüler, група на европейските млади научни изследователи, Shrinking democratic space for youth (Свиващото се демократично пространство за младежта), 2021 г.
 - Съвет на Европа, Парламентарна асамблея, Резолюция 2096 (2016) „How can inappropriate restrictions on NGO activities in Europe be prevented?“ (Как може да бъдат предотвратени неподходящи ограничения върху дейностите на НПО в Европа?)
 - Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните).
 - Общо събрание на Европейската агенция за информация и консултации по въпросите на младежта (ERYICA), Европейска харта за информация за младежта, приета в Кашкайш (Португалия) на 27 април 2018 г.
 - Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейски пакт за климата, COM(2020) 788 final.
 - Европейски съюз, Конференция за бъдещето на Европа, уебстраница Конференция за бъдещето на Европа | Европейска комисия (europa.eu)
-